

Återkoppling av tillkommande uppdrag till verksamhetsplanen för 2022

När stadsdelsnämndens beslutade om verksamhetsplan för 2022, gav nämnden förvaltningen i uppdrag att i samband med tertialrapporterna återkomma med en redovisning av ett antal specificerade uppdrag.

Medarbetare

Uppdrag: Fortsätta arbeta med att minska sjukfrånvaron i stadsdelens verksamheter.

Förvaltningens svar: En plan för hållbart arbetsliv har under året färdigställts och arbetet med friskfaktorer utifrån sunt arbetslivs metodik och material fortsätter även kommande år. En processledningsgrupp med uppdrag att ta fram en fortsatt implementeringsplan för förvaltningen är tillsatt och kommer under kommande år arbeta vidare utifrån modellen. Sunt arbetslivs modell och material är framtaget partsgemensamt. I implementeringsplanen kommer ambassadörsenheter vara viktiga för att bana väg för den fortsatta implementeringen av modellen och sprida goda erfarenheter vidare i förvaltningen.

Trygghet

Uppdrag: Utöka arbetet med trygghetsvandringar för att bättre identifiera och åtgärda otrygga platser.

Förvaltningens svar: Förvaltningen har ordnat/deltagit i tolv trygghetsvandringar, varav sex i Rågsved, en i Hagsätra, en i Högdalen/Bandhagen, en i Enskededalen, två i Östberga och en i Slakthusområdet. Arbetet med trygghetsvandringar kommer att ses över under 2023.

Uppdrag: Säkra framtida finansiering till satsningen i Rågsved

Förvaltningens svar: Arbetet med att inte ha några utsatta områden i stadsdelsområdet, där platssamverkan Rågsved ingår, är ett långsiktigt arbete där förvaltningen valt att prioritera resurser till Rågsved.

Uppdrag: Utredda om fler platser i vårt område är aktuella för en liknande platssamverkan.

Förvaltningens svar: Genom veckovisa avstämningar med polisen följer förvaltningen löpande utvecklingen kopplad till trygghet och brott och vidtar åtgärder löpande för att problem inte ska växa sig större. Beroende på problematikens omfattning och beskaffenhet kan olika aktörer ta samordningsansvar för samverkan.

Förvaltningens bedömning är att tillfälliga insatser kan behöva göras men inte i omfattning som platsamverkan Rågsved.

Uppdrag: Samarbeta med stadsdelsområdets bostadsbolag, kommunala och privata, för att få till trygghetsskapande åtgärder, till exempel trygga trappan.

Förvaltningens svar: Samverkan och samarbete sker med bostadsbolagen i stadsdelsområdet, både kommunala, privata och bostadsrättsföreningar kring en rad trygghetsskapande åtgärder såsom trygghetsinventeringar i och runt fastigheterna, skötsel och utveckling av offentliga miljöer och våld i nära relationer. För metoder som Trygga trappan är samverkan mellan polisen och fastighetsägaren en förutsättning och förvaltningen följer de diskussioner som förs mellan dem för att kunna vara delaktig om ett sådant samarbete startas upp.

Uppdrag: Sök upp och stötta de som visar intresse för nattvandring och liknande ideella insatser.

Förvaltningens svar: Förvaltningen samverkar med föreningar som vill verka trygghetsskapande i olika områden. Bland annat upprätthåller fritidsgård och fältassistenter tid och plats för utsättning inför nattvandring i Rågsved på fredagkvällar, där ett antal föreningar från området deltar. I Östberga har föreningen Vi tar plats olika aktiviteter för barn och unga, bland annat nattvandringar.

Fältassistenter har kontakt med skolor där föräldrar organiserar nattvandring. De utbyter kontaktuppgifter och har vid behov kontakt under kvällspassen.

Fältassistenter och fritidsgårdar samverkar med föreningar som Dröm stort och Rågsveds IF genom att lotsa ungdomar till deras fritids- /idrotts- och läsläsningsaktiviteter.

Uppdrag: Se över möjligheten att trycka och dela ut en trygghetsfolder med information om nattvandring, Tyck tillappen och liknande som kan bidra till ökad trygghet.

Förvaltningens svar: Förvaltningen har under året haft en grupp som arbetat specifikt med trygghetskommunikation. Gruppen har bedömt att en folder riskerar att snabbt bli inaktuell och ge felaktiga uppgifter. Förvaltningen har därför genomfört insatser i sociala medier och kompletterat med information genom affischer, annonsering och muntligt på fysiska mötesplatser, exempelvis under trygghetsdagen i Rågsved i september och på temadag på seniorträff. Exempel på vad förvaltningen har kommunicerat om i olika kanaler är tyck-till-appen, våld i hemmet, trygghetsvandringar, bedrägerier mot äldre, beredskap, stöd till brottsutsatta unga och resultatet av genomförda trygghetsinvesteringar. Arbetet med att kommunicera trygghetskapande aktiviteter planeras fortsätta under 2023.

Uppdrag: Fortsatt arbete med slyröjning, förbättrad belysning, sanerat klotter och liknande renhållningsåtgärder.

Förvaltningens svar: Förvaltningen har gjort flera trygghetsröjningar, vilket innebär att identifiera och åtgärda skrymmande växtlighet, t.ex. i form av buskage runt tunnlar. Förvaltningen har även sökt och beviljats trygghetsmedel för förbättrad belysning på flera ställen, till exempel runt skateboardytan i Östberga.

Trafikkontoret har under året tagit initiativ till en stadsövergripande arbetsgrupp vars syfte är att verka för en bättre renhållning i staden. Förvaltningen representeras av enhetschefen för lokaler och stadsmiljö. Förvaltningen har även en regelbunden uppföljning av entreprenörernas arbete med parkskötsel.

Motarbete rekrytering till kriminella nätverk

Uppdrag: Ansök om fler ordningsvakter såväl som fler kameror till strategiskt utvalda platser.

Förvaltningens svar: Några fler kameror har satts upp på strategiskt utvalda platser runt om i stadsdelsområdet. Polis anser att detta fungerar väl och uppdateras kontinuerligt efter det lokala behovet.

Ansökan om förnyade samt utökade förordnandeområden där ordningsvakter får tjänstgöra godkändes av polismyndigheten på nytt från den 18 december 2022 inom stadsdelarna Bandhagen, Dalen, Gullmarsplan, Hagsätra och Rågsved. Aktuella

förordnandeområden består av platser som olika samhällsaktörer har flaggat extra för gällande ökad problematik kring ordningshållning och kriminalitet. De utökade förordnandeområdena består huvudsakligen av aktivitetsytan och parkeringsområdet i Rågsved samt baksidan av Gullmarsplan, men även flera andra ytor som tidigare godkända områden inte lyckats fångat in.

Uppdrag: Genomför s.k. allvarssamtal i samarbete mellan socialtjänst och polis inom 48 timmar efter att barn och unga misstänkts för brott för första gången.

Förvaltningens svar: Arbetet med allvarssamtalen pågår. Samverkan mellan förvaltningen och polisen fungerar väl och polisen ska prioritera de ungdomar som misstänks för brott för första gången.

Uppdrag: Stärk samarbetet mellan skola och socialtjänst

Förvaltningens svar: Skola och socialtjänst har tät samverkan. Ett exempel är arbetet med samverkansmetoden skolsociala team (SST) och ESF-projektet. I enlighet med samverkansöverenskommelsen finns en samverkansgrupp där biträdande enhetschefer från myndighetssidan deltar tillsammans med rektorer och fältassistenter. Ett prioriterat arbete för 2022 har varit ungdomars psykiska ohälsa och alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS).

I LOSAM-projektet (Losam står för lokal samordnare) som förvaltningen driver tillsammans med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ingår även några skolor: Skarpatorpskolan, Hammarby södra, Årstaskolan samt Östbergaskolan. Projektet syftar till att tidigt uppmärksamma de barn 10-15 år som visar tecken på oroväckande alternativt begynnande kriminellt beteende. Även polisen deltar i projektet.

Rektorer i Vantör och grundskolechef har startat en regional särskild undervisningsgrupp (RSU) med inriktning mot elever i åk 4-6 som har en svår beteendeproblematik. Gruppen är placerad i Bäckahagens skolans vaktmästarbostad i avvaktan på ny lokal. Under läsåret har det varit fem elever i gruppen som kommer att utökas när det finns större lokaler läsåret 23/24. Samtal om samarbete med socialtjänsten har pågått inför starten, bland annat om stöd och handledning till den personal som arbetar i RSU.

Uppdrag: Ta fram riktlinjer för hur fritidsgårdarna kan användas mot rekrytering till kriminalitet.

Förvaltningens svar: Fritidsgårdarnas förebyggande arbete är en del av handlingsplanen för att motverka att unga rekryteras till kriminalitet genom att arbeta enligt Trygghetsplanen, reagera och agera tidigt vid signaler om riskbeteende. Vidare har samarbetet med vårdnadshavare och polis utvecklats.

Uppdrag: Skapa fler feriearbetsplatser såväl inom våra egna verksamheter som hos privata aktörer.

Förvaltningens svar:

Under 2022 har förvaltningen haft ett överskott av arbetstillfällen. Överskottet har berott på att förvaltningen återfått platser inom äldreomsorg och förskola som inte använts under pandemin, samtidigt som arbetsmarknadsförvaltningens upphandlade platser varit fler för att kompensera förvaltningen utifrån de tidigare uteblivna arbetstillfällena. Förvaltningen har även arbetat uppsökande mot de aktörer som får föreningsbidrag men som inte tar emot ferieungdomar.

Miljö och klimat

Uppdrag: Inventera stora utsläppskällor i våra verksamheter samt ge en åtgärdsplan på hur dessa kan minskas.

Förvaltningens svar: I Stockholms stads klimathandlingsplan 2020-2023 finns en koldioxidbudget där man delar ut beting till de centrala förvaltningarna. Där anges hur mycket förvaltningarnas utsläpp ska minska över tid. Stadsdelsförvaltningarna har inga sådana beting. Däremot finns ett uppdrag om att klimatberäkna menyer och måltider inom förskola, skola och äldreomsorg. För detta uppdrag ansvarar utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna tillsammans. I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning tillämpas klimatberäkning av måltider inom förskolan. Kostenheten, som serverar måltider till äldreomsorgens verksamheter, är numera upphandlad och bedrivs i privat regi. Den privata aktören har ännu inte kunnat redovisa CO₂ per kg livsmedel eller andel ekologiskt. Förvaltningen behöver i dialog med aktören och stadsledningskontoret hitta sätt för uppföljning av detta.

Förvaltningen använder också Hantera Livs för uppföljning av klimatpåverkan av inköp av livsmedel. Därigenom får förvaltningen statistik över CO₂ per kg livsmedel, och möjlighet finns också att jämföra utsläpp från olika varugrupper.

Förvaltningen arbetar löpande med ett flertal andra åtgärder som syftar till att sänka förvaltningens utsläpp, till exempel genom att arbeta för att den interna bilparken ska vara miljövänlig, genom ökad användning av cykel och kollektivtrafik vid resor i tjänsten, krav på energisnål utrustning i entreprenader och byte till energisnåla armaturer och vitvaror. Som ett exempel har förvaltningen köpt in nio el-mopeder 2022 och i samband med det har hemtjänsten i Stureby minskat med en bil. I parkupphandlingen som genomfördes under våren ställdes krav på succesiv övergång till eldrivna maskiner, där alla handhållna arbetsmaskiner ska vara eldrivna innan avtalsperiodens slut.

Att göra avfallsminskande åtgärder samt att öka andelen avfall som materialåtervinns istället för att gå till förbränning är viktiga åtgärder som bidrar till minskade utsläpp. Att minska andelen plast som går till förbränning är särskilt viktigt då plast räknas som ett fossilt bränsle. I förvaltningshuset har personliga papperskorgar tagits bort vilket dels ger en kraftigt minskad förbrukning av plastpåsar, och dels gör att fler källsorterar. Under våren har också engångsmuggar plockats bort med undantag från receptionen.

Förvaltningen arbetar för att alla verksamheter ska kunna källsortera och ha matavfallsinsamling. Inventering av verksamheternas möjlighet till källsortering pågår. Ledningsgrupper och chefsutbildningar har innehållit information om nya lagkrav kring källsortering och information om vikten av att alla arbetar förebyggande med att minska mängden avfall. Förvaltningen bidrar också till minskad konsumtion och ökat återbruk genom att ha Stocket som förstahandsalternativ när möbler och andra artiklar ska köpas in eller bortskaffas.

Uppdrag: Intensifiera att identifiera gräsytor som kan göras om till ängsytor och finn fler lämpliga ängsytor.

Förvaltningens svar: Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att anlägga fler ängsytor och arbetet har intensifierats. I arbetet med ängsytor tar förvaltningen både ekonomiska, ekologiska och sociala hänsyn. Förvaltningen arbetar både med att släppa upp vanliga gräsmattor och anlagd äng. En anlagd äng kan vara fördelaktigt för den biologiska mångfalden och ge fler sociala värden då de ofta motsvarar förväntningar från allmänheten på hur en äng ser ut med fler och färgrikare blommor och skirare grässorter. Anlagd äng finns i Storängsparken och Lisebergsängen i Östberga, samt vid Sköntorpsvägen. Slätterängar omställda från gräsmattor eller

oprogrammerade naturmarker finns vid Johanneshovsvägen, Bolidenvägen, Kolerakyrkogården, Åbyvägen och på ytor runt Östberga, samt i Örby och Bandhagen. Återställda ängar där slåtter tidigare bedrivits finns främst i Rågsveds naturreservat och omkringliggande marker.

Uppdrag: Hitta fler platser för stadsodling och odlingslotter. gärna i samverkan med bostadsbolag.

Förvaltningens svar: Intresset för att starta nya stadsodlingar har varit något mindre 2022 jämfört med intresset under ”pandemiåren”. Nya stadsodlingar har tillkommit på Sågverksgatan och vid Ervallakroken. En handfull befintliga har utökats, till exempel i Kolerakyrkogården och Enskede.

När någon uttrycker intresse för stadsodling gör förvaltningen först en kontroll av platsen. Om det är en bra plats så får man teckna ett brukaravtal med förvaltningen, som sedan ordnar med ett start-kit, innehållande pallkragar fyllda med ekologisk jord. Odlarna får sedan plantera och ta hand om sin odling. Ett särskilt informationsmaterial om hur det går till finns tillgängligt för intresserade.

Under året har förvaltningen, med stöd av trafikkontoret, arbetat med projektering av Storängsparken. Befintlig stadsodling har utökats och en ny stadsodling kommer att tillkomma.

Uppdrag: I remissvar vid planering av ny bebyggelse (eller vid beställning eller delaktighet i framtagande av nya förskolor, äldreboenden) trycka på

- miljöaspekter (inkl. i framtagandet av nya förskolor, äldreboenden etc).
- mer planterad grönska i form av gräsmattor, odlingar eller rabatter
- att ny bebyggelse i möjligaste mån ska vara energieffektiv eller energineutral
- vikten av att solceller projekteras på tak vid nybyggnationer och att laddinfrastruktur byggs ut

Förvaltningens svar: Samhällsplanerare, utredare, lokalsamordnare och parkingenjörer samt enhetschef inom Lokaler och stadsmiljö har tagit del av dessa medskick och ska beakta dessa frågor i förvaltningsövergripande arbetsgrupper som rör drift och nybyggnationer och i samband med remissvar. Det är inte alltid förvaltningen rör över dessa aspekter.

Attraktivt stadsdelsområde

Uppdrag: Stadsdelsförvaltningen ska arbeta för att underlätta för såväl befintligt näringsliv som nyetableringar.

Förvaltningens svar: Förvaltningen hänvisar till bilagan Uppföljningsrapport näringsliv. Där beskrivs arbetet med näringslivsfrågor utförligt.

Uppdrag: Viktigt att ta hänsyn till närmiljön (som är ett naturreservat) i det fortsatta arbetet med utvecklingen av kulturplats Snösätra.

Förvaltningens svar: Projektet Kulturplats Snösätra har tagit fram en vägledning till aktörer, för att förtydliga förutsättningarna för att genomföra en aktivitet eller ett evenemang på platsen samt vad som är tillåtet och inte. Projektet har till exempel beslutat att begränsa möjligheten att spela musik efter klockan 22 i Snösätra. Flera av de överväganden som gjorts hittills framgår av lägesrapporterna 1-4, som redovisats till nämnden separat.

Uppdrag: Ta hänsyn till de intressegrupper som idag är verksamma i Snösätra.

Förvaltningens svar: Projekt Kulturplats Snösätra har under året bjudit in lokala föreningar, lokalt näringsliv och andra intressenter till dialoger och informationstillfällen om Snösätra. Representanter från stadsdelsförvaltningen har också deltagit och informerat vid intressegruppers egna möten. Poppen har utvärderats både av projektgruppen och av medverkande kulturutövare.

Det finns grupper som ser en stark potential i Snösätra som kulturplats och det finns andra som hellre vill se en annan utveckling på platsen. Det är en fortsatt men samtidigt prioriterad utmaning för projektet att jämka ihop olika intressen i området.

Uppdrag: Kulturplatsen ska, i så stor utsträckning det är möjligt, drivas av de ideella krafter verksamma i området och inte av staden.

Förvaltningens svar: Målbilden för projektet är att bidra till utvecklingen av en permanent och aktörsdriven kulturplats i Snösätra. Stadsdelsförvaltningen har under sommaren haft ett samarbetsavtal med Kulturkvarter Snösätra som omfattar

användning av platsen för öppna väggar och workshops under framför allt dagtid och möjlighet att använda platsen för andra evenemang efter polistillstånd och lov från stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen ska under 2023 verka för att reglera formerna för en aktörsdriven kulturplats, med utgångspunkt i de förutsättningar som råder på platsen.

Uppdrag: Utred under 2022 om lämplig plats och innehåll för en 4H-gård med målet att kunna fatta ett beslut om 4H-gården under 2022.

Förvaltningens svar: Förvaltningen har under andra tertialen presenterat en utredning för stadsdelsnämnden med fem tänkbara platser för en 4H-gård i Rågsveds naturreservat samt lämpligt innehåll. Förvaltningen utreder fortsättningsvis möjligheterna kring utformning, innehåll och kostnader för 4H-gård kring en specifik plats i naturreservatet. Utredningen kommer även att redovisa den fortsatta processen för nämnden.

Uppdrag: Undersök möjligheterna att göra om den del av Högdalstopparna som ligger inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde till parkmark samt ta fram en plan för hur området kan användas i framtiden.

Förvaltningens svar: Stadsdelsförvaltningen har arbetat med uppdraget och en första rapport lämnades till stadsdelsnämnden i februari 2022. Förvaltningen fick då i uppdrag av nämnden att utreda och senast i tertialrapport 1 redovisa den fortsatta processen inklusive en kostnadsberäkning för att utveckla Högdalstoppen till parkmark.

En detaljplaneändring kan göras genom att exploateringskontoret gör en beställning hos stadsbyggnadskontoret, som är den förvaltning som ansvarar för att ta fram nya detaljplaner. Stadsbyggnadskontoret har på tjänstemannanivå uppgett en preliminär kostnad på 2 mnkr plus/minus 0,5 mnkr för att ta fram en detaljplan för Högdalstoppen, exklusive kostnaden för eventuella utredningar. Stadsdelsförvaltningen har inte budget för att initiera en detaljplaneprocess.

Under utredningens gång har förvaltningen tittat på andra ”toppar” i Stockholm med omnejd för att se hur dessa har utvecklats över tid. Förvaltningen konstaterar att en detaljplaneläggning inte alltid är nödvändig för utveckling av naturmark.

Förvaltningen anser att en utveckling av Högdalstoppen bör fokusera på förtydligade entréer genom exempelvis enhetliga orienteringstavlur, sammanhängande stigar/gc-vägar mellan topparna, en utveckling av utsiktsplatsen på toppen genom exempelvis parkmöbler och kulturhistorisk gestaltning/konstnärlig utsmyckning. Föreningar och allmänhet använder toppen för rekreation, motion, aktiviteter och evenemang. Det bör underlättas för detta samtidigt som man inte bör skapa för mycket konkurrens på och kring toppen. Förvaltningen anser även att platsens naturvärden bör bevaras och stärkas då Högdalstoppen är en del av Stockholmsregionens gröna samband och hyser viktiga ek- och barrskogslevande arter som stärker den biologiska mångfalden.

Eftersom kommunfullmäktige har gett idrottsnämnden och exploateringsnämnden i uppdrag att utreda utveckling av Högdalstopparna under 2023 bedömer förvaltningen att det inte är aktuellt att föregå utredningsarbetet med förslag till nämnden om utveckling. Förvaltningen kommer att dela med sig av framtaget material till idrottsförvaltningen.